

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΑΣΤΡΑΓΕΛΛΟΥ

Στο πολύπαθο ταξίδι τους για την επιστροφή στην πατρίδα από την Κολχίδα, οι Αργοναύτες βρέθηκαν ναυαγοί σε ένα μαύρο πέλαγος. Το σκοτάδι ήταν βαθύ και απροσπέλαστο και ο ερεβώδης όγκος που ορθωνόταν μπροστά τους ήταν το δίχως άλλο ο Άδης που τους περιέμενε με μια κάποια ανυπομονησία. Καθώς εκλιπαρούσαν τον θεό Απόλλωνα να τους σώσει την ύστατη αυτή στιγμή, εκείνος έριξε φως με τη μορφή κεραυνού και φανερώθηκε σε όλο του το μεγαλείο ένα νησί, απάγκιο για τους ταλαιπωρημένους ναυτικούς.

Όπως περιγράφει λοιπόν ο Απολλώνιος ο Ρόδιος στο βιβλίο του «Αργοναυτικά», αυτό το νησί το ονόμασαν Ανάφη (εκ του αναφαίνω, που σημαίνει γίνονται αντιληπτός με την όραση). Αυτή η μικρή ιστορία από τη μυθολογία, γραμμένη ως μικρό συνοδευτικό κείμενο σε έναν χάρτη της Ανάφης, έδωσε το έναυσμα για να καταστεί ορατό αυτό το άσπιλο – σίγουρα σε σχέση με τη γεωγραφία και τουριστικότητα Σαντορίνη – νησί του Αιγαίου. Και αυτό γιατί στάθηκε η αφορμή για να το επιλέξουν οι συλλέκτες Πιερίτζορτζιο Πέπε και Ιορδάνης Κερενίδης, χωρίς να έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με την Ανάφη, προκειμένου να πραγματοποιήσουν εκεί το «Phenomenon». Ενα εικαστικό πρότζεκτ που «σιγοβράζει» για δύο χρόνια και κορυφώνεται με ένα πρόγραμμα residency στο νησί.

Ενα εικαστικό «φρεστίδα» με έργα διακριτικά, οργανικά ενταγμένα στο τοπίο, ορισμένα από τα οποία παραμένουν στο νησί ως αρχαιολογικά απολιθώματα. «Η Ανάφη είναι ένα πολύ μικρό και ήσυχο νησί, δεν μπορείς να διοργανώσεις μια “documenta”». Τα έργα είναι σχεδόν άορατα και λειτουργούν ως το “φως” που αποκαλύπτει κόμους οι οποίοι είναι ξεχασμένοι. Η Ανάφη είναι ένα νησί κατάσπαρτο με αρχαιότητες αλλά και ένας παλιός τόπος εξορίας» εξηγεί στο ΒΗΜΑgazzino ο Πιερίτζορτζιο Πέπε.

Το «Phenomenon» ξεκίνησε το 2015 και έχει ως μόνιμη έμπνευση τις μελέτες και το αρχείο της Μάργκαρετ Κένα, της διεθνούς φήμης κοινωνικής ανθρωπολόγου η οποία βρέθηκε στο νησί τη δεκαετία του '60 για να δουλέψει το διδακτορικό της και τελικά έζησε στην Ανάφη περισσότερο από τριάντα χρόνια. Εξάλλου, ο χαρακτήρας του είναι υβριδικός, από την άποψη ότι σε αυτό συμμετέχουν

● Πρότζεκτ σε στάση λεωφορείου με την υπογραφή της πρόσφατα βραβευθείσας με Αργυρό Λέοντα στην Μπιενάλε της Βενετίας Χάρτις Επαμεινώνδα στο πλαίσιο του «Phenomenon 1».

ΟΙ ΑΟΡΑΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΦΗΣ

Υπάρχουν αρκετοί λόγοι που καθιστούν το «Phenomenon» ιδιαίτερο εν μέσω της πληθώρας των residencies που διοργανώνονται στην Ελλάδα, αρχής γενομένης από τους επιστήμονες ιδρυτές του.

● Εγκατάσταση με τίτλο «A Band» στο σχολείο της Ανάφης από τη Χρυσάνθη Κουμινάκη, η οποία έχει κεντρική θέση στη συλλογή των Πέπε και Κερενίδη.

● τους μάλιστα αναγνωρίστηκαν και με το Montblanc de la Culture Arts Patronage Award για τη συνεισφορά τους στη σύγχρονη τέχνη τη χρονιά που μας πέρασε.

● **Ελλάδα, Ιταλία και μια γαλλική συμμαχία**
Ποιοι είναι όμως οι Πιερίτζορτζιο Πέπε και Ιορδάνης Κερενίδης; Η πρώτη δουλειά του Πέπε ήταν στο café

ke να εργάζεται σε μια μεγάλη δικηγορική εταιρεία του City και πάλι οι Ελληνες ήταν οι πιο στενοί του φίλοι. Κάποια στιγμή συνάντησε τον Ιορδάνη Κερενίδη, ο οποίος αφότου είχε σπουδάσει ηλεκτρολόγος μηχανικός και μηχανικός Η/Υ στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και είχε ολοκληρώσει το διδακτορικό του στο Πανεπιστήμιο του Berkeley στην Καλιφόρνια δούλευε στο MIT στη Βοστώνη. Αμφότεροι αποφάσισαν να εγκατασταθούν στο Παρίσι. Ο μεν Πέπε για να εργαστεί ως σύμβουλος δεοντολογίας στον τομέα των φαρμακευτικών εταιρειών και να διδάξει στο Ινστιτούτο Πολιτικών Σπουδών του Παρισιού, ο δε Κερενίδης για να γίνει διευθυντής στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (CNRS) στον τομέα των κβαντικών υπολογιστών αλλά και για να διδάξει με τη σειρά του το ίδιο αντικείμενο στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού.

Μαζί και παράλληλα με τις επιστημονικές τους ιδιότητες ήδη από το 2016 άρχισαν να δίνουν μορφή σε μια συλλογή σύγχρονης τέχνης η οποία έφερε κοντά τα ενδιαφέροντα και τις ιδιαιτερότητές τους. Όπως εξηγεί ο Πιερίτζορτζιο Πέπε: «Εγώ είχα μεγαλώσει περισοιχισμένος από πέννακες γιατί ο πατέρας μου ήταν συλλέκτης και αγαπούσε την ιταλική ζωγραφική από τις δεκαετίες του '70 και του '80. Τον Ιορδάνη, από την άλλη, τον ενδιέφερε περισσότερο το θεωρητικό κομμάτι της σύγχρονης τέχνης. Συνδυάσαμε αυτές τις δύο ενέργειες να φανταστεί πόσο μεγάλο ρόλο θα έπαιζε στη ζωή του η «Grecia» και οι «Greci», αν και όχι στην τόσο στερεοτυπικά φοκλόρ εκδοχή τους. Στις Βρυξέλλες όπου σπούδασε Νομική πάντα με Ελληνες έκανε παρέα. Στο Λονδίνο όπου βρέθη-

● Ιορδάνης Κερενίδης (αριστερά) και ο Πιερίτζορτζιο Πέπε στην Ανάφη, που έγινε το νησί της καρδιάς τους.

είναι να δείξουμε ότι όλα αυτά τα συστήματα αναπαράστασης είναι κοινωνικές κατασκευές, οπότε δεν υπάρχει ένας μόνο τρόπος για να τα υπολογίζουμε ή να τα αναλαμβάνουμε». Για παράδειγμα, το πρώτο έργο τέχνης που απέκτησαν ήταν ένας χάρτης του κόσμου τον οποίο οι Βραζιλιάνοι Αντζέλα Ντετάνικο και Ραφαέλ Λάιν είχαν επαναπαράξει ως κείμενο Word (τίτλος του: «World Justified» 2008). Σταδιακά τα ενδιαφέροντά τους διευρύνθηκαν και πλέον η συλλογή τους περιλαμβάνει νέους ως επί το πλείστον δημιουργούς, ορισμένοι από τους οποίους είναι ήδη αναγνωρισμένοι. «Κεντρική θέση καταλαμβάνουν καλλιτέχνες όπως ο Χρυσάνθη Κουμινάκη, η Ντόρα Γκαρσία, που είχε εκπροσωπήσει την Ισπανία στην 54η Μπιενάλε Βενετίας το 2011, ή η Χάρτις Επαμεινώνδα η οποία κέρδισε πρόσφατα τον Αργυρό Λέοντα στην ίδια εικαστική διοργάνωση» εξηγούν.

● Ο Χριστόδουλος Παναγιώτου παρουσιάζει το έργο του «Dying on Stage» στο παλιό σχολείο του κυκλαδίτικου νησιού στο πλαίσιο του «Phenomenon 2».

● Έργο του Αλεξάντρο Σεζάρκο με τίτλο «Allegory, or, The Perils of the Present Tense» στο πλαίσιο του «Phenomenon 1».

Για την ώρα, αριθμεί περί τα 150 έργα και αργά αλλά σταθερά μεγαλώνει τόσο σε αριθμό όσο και σε σπουδαιότητα. Τη χρονιά που μας πέρασε το Fondation Hippocrène τους κάλεσε να μοιραστούν την εμπειρία του «Phenomenon» με το γαλλικό κοινό, ενώ η FIAC, η μεγάλη φουάρ του Παρισιού, τους προτρέπει σταθερά να δείχνουν μέρος της συλλογής τους. Συνήθως ο τρόπος παρουσίασης δεν είναι ο αναμενόμενος, καθώς φροντίζουν να φέρνουν κοντά ετερόκλητες ειδικότητες, όπως για παράδειγμα

έναν οικονομολόγο, έναν φιλόσοφο και έναν ντράμερ, και να πραγματοποιούν performances σε διάλογο με τα έργα της συλλογής. «Αυτός είναι άλλωστε ο προσανατολισμός για την αξιοποίηση της συλλογής και για την ανάδειξη του «Phenomenon». Όσοι συμμετέχουν σε αυτό επικοινωνούν, δικτυώνονται, δημιουργούν αλλά μεταφέρουν και την Ανάφη στα πέλατα του κόσμου».

INFO
«Phenomenon 3»: Ανάφη, έως τις 14 Ιουλίου.